

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation, klager m.v.

(Obligatorisk digital kommunikation og tilpasning af klagebestemmelser som følge af ressortoverførsel m.v.)

§ 1

I lov nr. 465 af 12. juni 2009 om sikring af dyrepatogener foretages følgende ændring:

1. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 3 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 3 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 2

I lov nr. 91 af 9. februar 2011 om hold af slagtekalkuner, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 15 indsættes:

»Kapitel 4 a
Obligatorisk digital kommunikation

§ 15 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 15 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 15 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. § 17 affattes således:

»**§ 17.** Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren kan efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation fastsætte regler om andre offentlige myndigheders eller institutioners medvirken ved varetagelse af opgaver efter loven. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.«

§ 3

I dyreværnsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 252 af 8. marts 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 24 d affattes således:

»§ 24 d. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven eller er beføjelserne allerede efter loven henlagt til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren kan efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation fastsætte regler om andre offentlige myndigheders eller institutioners medvirken ved varetagelse af opgaver efter loven. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.«

2. Efter § 27 indsættes:

»Kapitel 7 a
Obligatorisk digital kommunikation

§ 27 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 27 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 27 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 4

I lov om foderstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 3. maj 2011, foretages følgende ændring:

1. § 1 a, ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 1 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 1 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 1 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 5

I lov om hold af slagtekyllinger, jf. lovbekendtgørelse nr. 687 af 22. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 14 affattes således:

»§ 14. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven eller er beføjelserne allerede efter loven henlagt til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren kan efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation fastsætte regler om andre offentlige myndigheders eller institutioners medvirken ved varetagelse af opgaver efter loven. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.«

2. Efter § 20 indsættes:

»Kapitel 5 a
Obligatorisk digital kommunikation

§ 20 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 20 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 20 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 6

I lov nr. 173 af 19. marts 2001 om udendørs hold af svin, som ændret ved § 1 i lov nr. 1562 af 20. december 2006, lov nr. 496 af 12. juni 2009, § 6 i lov nr. 500 af 12. juni 2009, lov nr. 649 af 15. juni 2010, lov nr. 561 af 18. juni 2012 samt lov nr. 528 af 28. maj 2013, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 13 indsættes:

»Kapitel 5 a
Obligatorisk digital kommunikation

§ 13 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 13 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 13 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. § 15 a, stk. 4 og 5, ophæves.

3. Efter § 15 a indsættes:

»Kapitel 6 b
Klageadgang og delegation

§ 15 b. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven eller er beføjelserne allerede efter loven henlagt til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren kan efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation fastsætte regler om andre offentlige myndigheders eller institutioners medvirken ved varetagelse af opgaver efter loven. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om

at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.«

§ 7

I lov om hold af dyr, jf. lovbekendtgørelse nr. 814 af 14. juli 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 1238 af 18. december 2012, og lov nr. 527 af 28. maj 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 6, stk. 3-7, ophæves.
2. § 37, stk. 2-5, ophæves.
3. Efter § 66 indsættes:

»Kapitel 13 a *Obligatorisk digital kommunikation*

§ 66 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 66 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 66 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 8

I lov om dyrlæger, jf. lovbekendtgørelse nr. 815 af 14. juli 2012, som ændret ved lov nr. 527. af 28. maj 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 37 indsættes:

»Kapitel 9 a
Obligatorisk digital kommunikation

§ 37 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 37 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 37 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 9

I lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 250 af 8. marts 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 59 indsættes:

»Kapitel 15 a
Obligatorisk digital kommunikation

§ 59 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 59 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 59 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 10

I lov om hold af heste, jf. lovbekendtgørelse nr. 251 af 8. marts 2013, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 32 indsættes:

»Klageadgang og delegation

§ 32 a. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren kan efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation fastsætte regler om andre offentlige myndigheders eller institutioners medvirken ved varetagelse af opgaver efter loven. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Kapitel 10 a

Obligatorisk digital kommunikation

§ 32 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 32 c. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 32 d. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. § 34 ophæves.

§ 11

I økologiloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 416 af 3. maj 2011, foretages følgende ændring:

1. § 15 a ophæves og i stedet indsættes:

»§ 15 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 15 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 15 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskrifts krav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 12

I lov om dyreforsøg, jf. lovbekendtgørelse nr. 253 af 8. marts 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 15 indsættes:

»Kapitel 3 a

Obligatorisk digital kommunikation

§ 15 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 15 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 15 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 13

I lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 8. marts 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 9 b, stk. 4 og 5, ophæves.

2. Efter § 9 b indsættes:

»Kapitel 2 b Klageadgang og delegation

§ 9 c. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren kan efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation fastsætte regler om andre offentlige myndigheders eller institutioners medvirken ved varetagelse af opgaver efter loven. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Kapitel 2 c Obligatorisk digital kommunikation

§ 9 d. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 9 e. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde

gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 9 f. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 14

I lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin, jf. lovbekendtgørelse nr. 256 af 8. marts 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 7, *stk. 4 og 5*, ophæves.

2. Efter § 7 a indsættes:

»Kapitel 2 b

Klageadgang og delegation

§ 7 b. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren kan efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation fastsætte regler om andre offentlige myndigheders eller institutioners medvirken ved varetagelse af opgaver efter loven. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Kapitel 2 c

Obligatorisk digital kommunikation

§ 7 c. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 7 d. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 7 e. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 15

I lov om kloning og genmodificering af dyr m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 559 af 8. marts 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 indsættes:

»**§ 2 a.** Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 2 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 2 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

§ 16

I lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg, jf. lovbekendtgørelse nr. 260 af 8. marts 2013, foretages følgende ændring:

1. Efter § 34 indsættes:

»Kapitel 6 a

Obligatorisk digital kommunikation

§ 34 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 34 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af ministeriet som afsender.

§ 34 c. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.«

2. § 36 affattes således:

»**§ 36.** Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren kan efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende kommunale organisation fastsætte regler om andre offentlige myndigheders eller institutioners medvirken ved varetagelse af opgaver efter loven. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.«

§ 17

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2014.

Stk. 2. Administrative forskrifter, der er udstedt i medfør af de hidtidige bestemmelser, vedbliver at være i kraft, indtil de ændres eller ophæves.

§ 18

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 1, § 4, og §§ 7-9 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Forholdet til anden relevant lovgivning
  - 3.1 Lov om Offentlig Digital Post
  - 3.2 Persondataloven
  - 3.3 Forvaltningsloven
  - 3.4 Lov om elektronisk signaturer
4. Lovforslagets udformning
5. Lovforslagets indhold
  - 5.1 Obligatorisk digital kommunikation
    - 5.1.1. Hvornår anses en digital meddelelse for at være kommet frem?
    - 5.1.2. Underskriftskrav m.v.
      - 5.1.2.1. Fravigelse af krav om personlig underskrift i breve fra myndigheder m.v.
      - 5.1.2.2. Underskriftskrav i dokumenter udstedt af virksomheder og personer
  - 5.2 Klagebestemmelser og remonstration
6. Kommunikationsplaner
7. Ikrafttræden
8. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
9. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
10. Administrative konsekvenser for borgerne
11. Miljømæssige konsekvenser
12. Forholdet til EU-retten
13. Hørte myndigheder og organisationer
14. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at indføre en generel hjemmel til at stille krav om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder, borgere og Fødevareministeriet skal foregå digitalt på de lovområder, der administreres af Fødevarestyrelsen, herunder økologiloven som tillige administreres af NaturErhvervstyrelsen.

På Fødevareministeriets anden styrelses område, NaturErhvervstyrelsen, er der indført digitale selvbetjeningsløsninger, hvorfor der ikke for indeværende er behov for yderligere regulering.

Med lovforslaget bemyndiges fødevareministeren til ved bekendtgørelse at fastsætte regler om digital kommunikation på de i §§ 1- 16 omhandlede lovområder.

De foreslåede bestemmelser er udformet efter samme model for at sikre ensartethed i lovgivningen. Udformningen er stort set identisk med de bemyndigelser, der ved lov nr. 1231 af 18. december 2012 om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation m.v. er indført i 68 love på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Der henvises til lovforslag L 16, 2012-13.

Bemyndigelserne til at fastsætte nærmere regler om digital kommunikation vil først blive udmøntet, når de tekniske løsninger er på plads, og når borgere og virksomheder er parate. Der vil så vidt muligt blive anvendt standardsystemer eller andre gennemtestede systemer med det formål at sikre en hensigtsmæssig kommunikationsafvikling. Der indføres ikke nye eller mere detaljerede oplysningskrav på de omhandlede områder med dette lovforslag.

Herudover foreslås det, at der på en række lovområder vedrørende dyrevelfærdsreguleringen, som Fødevareministeriet har overtaget fra Justitsministeriet, etableres hjemmel til at fastsætte regler om adgang til at klage over myndighedernes afgørelser, herunder om at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed og om myndighedens adgang til at genoptage en sag efter, at der er indgivet klage (remonstration). Tilsvarende bestemmelser findes i hovedparten af den øvrige lovgivning under Fødevareministeriet.

Lovforslaget forventes at træde i kraft den 1. januar 2014, og bekendtgørelserne, der skal udmønte hjemlerne til at fastsætte krav om obligatorisk digital kommunikation, udstedes løbende herefter i takt med, at de digitale løsninger er på plads og den fornødne teknologi er til stede.

2. Lovforslagets baggrund

Det fremgår af regeringsgrundlaget »Et Danmark, der står sammen« fra oktober 2011, at »al kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015«. Det følger desuden af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2011-2015 »Den digitale vej til fremtidens velfærd« fra august 2011, at virksomhederne skal foretage alle indberetninger digitalt til offentlige myndigheder fra 2012 eller snarest derefter, når den nødvendige lovgivning og de effektive løsninger er på plads.

Baggrunden for, at det ikke skal være frivilligt, men obligatorisk at kommunikere digitalt, er blandt andet et ønske om at sikre hurtig og effektiv service. Ved at fjerne manuelle rutiner og papirhåndtering frigives tid og ressourcer hos virksomhederne og det offentlige, og der kan ske en optimering af arbejdsgangene hos begge parter.

Obligatorisk digital kommunikation forventes endvidere at bidrage til, at kommunikationen mellem virksomheder og offentlige myndigheder smidiggøres, og bl.a. får den effekt, at virksomhederne i

videre omfang benytter andre digitale løsninger, der f.eks. stilles til rådighed for dem på virksomhedsportalen Virk.dk.

Fødevarestyrelsen har i sin digitaliseringsstrategi 2010-2014 som en af sine væsentligste strategiske prioriteringer at anvende moderne digitale løsninger i så høj grad som muligt, hvorfor der i sigtelinjerne i strategien også indgår øget selvbetjening ved bl.a. at udvide omfanget af automatisering og ved at forenkle de bagvedliggende forretningsprocesser. Øget digitalisering er desuden en forudsætning for at realisere effektiviseringsgevinster i forhold til kommunikation med borgere og virksomheder.

Lovforslaget vil således inden for det nærmeste års tid give et godt grundlag for en langt mere effektiv udnyttelse af den IT-mæssige understøttelse af Fødevarestyrelsens digitale services, ved aktivt at kunne udnytte mulighederne for digital signering i forbindelse med selvbetjeningsløsninger, og ved at benytte digital post.

Der er på en række af Fødevareministeriets områder allerede indført hjemmel til at stille krav om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med indberetninger m.v. Ministeren kan således stille krav om, at en række nærmere angivne indberetninger, bl.a. vedrørende gødningsregnskaber, husdyrhold, flytning af svin m.v., økologisk jordbrugsproduktion, registrering og godkendelse af fodervirksomheder samt ansøgning om landbrugsstøtte m.m., skal ske digitalt.

Med lovforslaget fortsættes således indsatsen med indførelsen af obligatorisk digitalisering, som blev påbegyndt med vedtagelsen af lov nr. 1272 af 16. december 2009 om ændring af lov om Danmarks Statistik og forskellige andre love, og med lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love.

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev ressortansvaret for lovgivning vedrørende dyrevelfærd overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. De hidtil gældende regler for behandlingen af klager er baseret på den tidligere ressortfordeling.

Fødevareministeriet har etableret et klagesystem, hvorefter afgørelser truffet af ministeriets styrelser kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter, som er en uafhængig myndighed. Klagecentrets afgørelser kan indbringes for domstolene. Det foreslås, at der skabes ensartethed i lovgivningen vedr. klageadgang, således at det på de områder, der er overført fra Justitsministeriet til Fødevareministeriet, fremover også bliver muligt at regulere spørgsmål om klagefrister, klagemyndighed, remonstration m.v. Denne ensartethed vil gøre det nemmere for virksomheder og borgere at få overblik over deres muligheder i klagesystemet, samtidig med at klagesagsbehandlingen effektiviseres.

3. Forholdet til anden relevant lovgivning

3.1. Lov om Offentlig Digital Post

Med lov nr. 528 af 11. juni 2012 om Offentlig Digital Post indføres obligatorisk og automatisk tilslutning af borgere og virksomheder til Offentlig Digital Post, så det offentlige kan anvende postløsningen til digital kommunikation med borgere og virksomheder med de samme retsvirkninger, som hvis kommunikation var foregået ved almindelig papirpost.

Loven fastslår obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post for fysiske personer over 15 år, der har bopæl eller fast ophold i Danmark, samt for juridiske enheder (virksomheder m.v.) med CVR-nummer, medmindre personen eller den juridiske enhed er fritaget for obligatorisk tilslutning efter lovens § 5.

Indtil videre sker tilslutningen til den digitale postløsning på baggrund af personens CPR-nummer henholdsvis virksomhedens CVR-nummer.

Retsvirkningerne af tilslutning til den digitale postløsning er, at digitale meddelelser, der sendes i postløsningen, anses for at være kommet frem til adressaten på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for adressaten i Offentlig Digital Post. Det svarer til, at retsvirkningerne er de samme som ved fremsendelse af postbesørgede breve, der anses for at være kommet frem, når de lægges i adressatens fysiske postkasse. Endvidere anses en meddelelse, der er sendt via den digitale postløsning, for at være afsendt af den angivne afsender.

Offentlige myndigheder, der er tilsluttet postløsningen, kan sende meddelelser til fysiske personer eller juridiske enheder, der er tilsluttet postløsningen, medmindre andet fremgår af anden lovgivning. Offentlige afsendere er således ikke forpligtede til at sende digital post til de tilsluttede personer og juridiske enheder via Offentlig digital Post, og tilsluttede personer og juridiske enheder har ikke krav på at modtage meddelelser fra myndigheder via den digitale postløsning, medmindre dette fremgår af lovgivningen på det pågældende område. I anden lovgivning kan det også fastsættes, at offentlige myndigheder, fysiske personer og juridiske enheder skal anvende andre digitale kanaler i stedet, f.eks. e-mail eller digitale selvbetjeningsløsninger, eller eventuelt papirbaseret post.

Tilsvarende gælder, at fysiske personer og juridiske enheder, der er tilsluttet postløsningen, kan sende meddelelser til offentlige myndigheder, medmindre andet fremgår af anden lovgivning.

Offentlige myndigheder er således ikke forpligtede til at modtage post via den digitale postløsning, hvis det fremgår af lovgivningen på det pågældende område, at henvendelser til myndigheden skal sendes til myndigheden på anden måde, f.eks. som e-mail, via digitale selvbetjeningsløsninger eller eventuelt som papirbaseret post.

Lov om Offentlig Digital Post trådte i kraft den 1. juli 2012. Tidspunktet for ikrafttræden af den obligatoriske tilslutning til den digitale postløsning for virksomheder med CVR-nr. forventes at ske i løbet af 2013, mens det er hensigten, at obligatorisk tilslutning af borgere bliver i november 2014.

Indtil da kan de pågældende fysiske personer og virksomheder frivilligt tilslutte sig den digitale postløsning med de retsvirkninger, der fremgår af loven.

3.2 Persondataloven

Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) gælder blandt andet for behandling af personoplysninger, som helt eller delvist foretages ved hjælp af elektronisk databehandling.

Persondataloven omfatter enhver form for information om en identificerbar fysisk person. Efter persondatalovens § 41, stk. 3, skal den dataansvarlige og databehandleren træffe de fornødne

tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at personoplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

I medfør af persondatalovens § 41, stk. 5, har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles af den offentlige forvaltning. Efter bekendtgørelsens § 14 må eksterne kommunikationsforbindelser kun etableres, hvis der træffes nødvendige foranstaltninger for at sikre, at uvedkommende ikke gennem disse forbindelser kan få adgang til personoplysninger.

Ifølge Datatilsynets vejledning nr. 37 af 2. april 2001 til ovennævnte bekendtgørelse gælder bekendtgørelsens § 14 enhver form for telekommunikation i forbindelse med behandling af personoplysninger, f.eks. forsendelse af oplysninger med telefax eller ekstern e-post, etablering af terminaladgang ved opkaldsmodem, adgang til oplysninger via myndighedens hjemmeside og etablering af internetadgang fra arbejdspladser på myndighedens interne net. De særlige sikkerhedsforanstaltninger skal træffes efter myndighedens vurdering af sikkerhedsrisici i det konkrete tilfælde, herunder med hensyntagen til karakteren af de omhandlede oplysninger.

Ved digital kommunikation til og fra de myndigheder, som er omfattet af dette lovforslag, vil reglerne i persondataloven kunne indebære, at der skal ske kryptering eller lignende af meddelelser, der indeholder personoplysninger, så uvedkommende ikke kan læse indholdet af meddelelsen. Endvidere skal der ved brug af f.eks. en digital signatur gives sikkerhed for afsenders og modtagers identitet (autenticitet) og for, at meddelelsen ikke er blevet ændret undervejs (integritet).

Persondatalovens sikkerhedskrav gælder både for myndigheder og virksomheder. Sikkerhedskravene gælder uanset, om virksomhederne kommunikerer fra egne computersystemer, fra computere på folkebiblioteker eller via rådgivere.

Lovforslagets bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation vedrører alene kommunikation om forhold, som er reguleret af de af lovforslaget omfattede love. Kommunikation om forhold, som er omfattet af andre love, f.eks. persondataloven, forvaltningsloven eller offentlighedsloven, berøres derimod ikke af lovforslaget. Dvs. at der ikke tilsigtes ændringer i f.eks. persondatalovens § 31, indsigelser imod, at oplysninger om vedkommende gøres til genstand for databehandling, jf. § 35, eller krav om berigtigelse m.v. af oplysninger, jf. § 37.

3.3. Forvaltningsloven

Lovforslaget medfører ingen ændringer i forhold til grundlæggende forvaltningsretlige principper. Det betyder bl.a., at myndigheder skal opfylde vejledningspligten efter forvaltningslovens § 7 og sikre tilstrækkelig information om de enkelte selvbetjeningsløsninger og anvendelsen af disse. Det indebærer også, at myndighederne har pligt til at vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Ifølge forvaltningslovens § 8 om partsrepræsentation har parter i afgørelsessager ret til at lade sig repræsentere eller bistå af andre. Dette gælder i samme omfang som hidtil, selvom kommunikationen på området fremover skal foregå digitalt.

3.4. Lov om elektroniske signaturer

Lov nr. 417 af 31. maj 2000 om elektroniske signaturer omhandler kvalificerede digitale signaturer. Loven gennemfører Europa-Parlamentets direktiv 1999/93/EF af 13. december 1999 om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer.

Offentlige myndigheder skal, når det er relevant, imidlertid anvende en offentlig digital signatur, der baserer sig på den nationale offentlige OCES (Offentlige Certifikater til Elektronisk Service) standard. Det er et krav, at den digitale signatur har et sikkerhedsniveau svarende til OCES-standardens eller højere. Standarden er fastlagt i certifikatpolitikker, der administreres og reguleres af Digitaliseringsstyrelsen.

Lov om elektroniske signaturer § 13 fastslår, at bestemmelser i lovgivningen, hvorefter elektroniske meddelelser skal være forsynet med signatur, anses for opfyldt, hvis meddelelsen er forsynet med en avanceret elektronisk signatur, der er baseret på et kvalificeret certifikat, og som er fremstillet ved brug af et sikkert signaturgenereringssystem. Ved elektroniske meddelelser til og fra en offentlig myndighed gælder dette dog kun, såfremt andet ikke følger af lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

4. Lovforslagets udformning

Det er en forudsætning for at kunne pålægge virksomheder m.v. pligter i forhold til det offentlige, at sådanne pligter er hjemlet ved lov. Dette er også tilfældet, hvor der er tale om en pligt til, at en given indberetning eller ansøgning m.v. og kommunikationen i forbindelse hermed skal ske digitalt og ved brug af specifikke løsninger og formater.

Med forslaget sikres der hjemmel til, at det på de dele af Fødevareministeriets lovgivning, der administreres af Fødevarestyrelsen, kan stilles krav om, at al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomheder m.v. og styrelsen fremover skal ske digitalt.

Det foreslås, at hjemlen i de pågældende love udformes som en bemyndigelse til fødevareministeren til at fastsætte nærmere regler om digital kommunikation. Bemyndigelsen vil blive udmøntet løbende i takt med, at de tekniske løsninger er på plads, og når borgere og virksomheder er parate. Derved bliver det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte krav om anvendelse af bestemte it-systemer (herunder særlige elektroniske formularer, skemaer og lignende) og særlige digitale formater m.v. Der vil så vidt muligt blive anvendt standardsystemer eller andre gennemtestede systemer med det formål at sikre en hensigtsmæssig kommunikationsafvikling.

I bekendtgørelserne kan der, hvor det er relevant, fastsættes overgangsordninger, som skal lette overgangen til digital kommunikation. Der vil også kunne fastsættes fritagelser fra kravet om digital kommunikation. Det kan for eksempel være tilfældet, hvor materialet på grund af sin særlige beskaffenhed ikke er egnet til digital fremsendelse.

Et par af de love, der er omfattet af dette lovforslag, indeholder allerede hjemmel til, at ministeren, på udvalgte områder inden for den enkelte lov, kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation skal foregå digitalt. Det foreslås, at disse hjemler erstattes af en generel hjemmel til på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation om alle forhold, som er omfattet af den pågældende lov, skal foregå digitalt.

De ordninger, hvor der allerede er obligatorisk digital kommunikation, fortsætter som hidtil, og de vil ikke blive berørt af lovforslaget.

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev ressortansvaret for lovgivning vedrørende dyrevelfærd overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. De hidtil gældende regler for behandlingen af klager er baseret på den tidligere ressortfordeling.

Fødevareministeriet har etableret et klagesystem, hvorefter afgørelser truffet af ministeriets styrelser kan påklages til den uafhængige myndighed Fødevareministeriets Klagecenter. Klagecentrets afgørelser kan indbringes for domstolene. Det foreslås, at der skabes ensartethed i lovgivningen vedr. klageadgang, således at der på de områder, der er overført fra Justitsministeriet til Fødevareministeriet, indføres hjemmel til at regulere spørgsmål om klagefrister, klagemyndighed, remonstration m.v. Denne ensartethed vil gøre det nemmere for virksomheder og borgere at få overblik over deres muligheder i klagesystemet, samtidig med at klagesagsbehandlingen effektiviseres.

5. Lovforslagets indhold

5.1. Obligatorisk digital kommunikation

Med lovforslaget skabes der hjemmel til, at fødevareministeren kan fastsætte regler om, at al relevant skriftlig kommunikation mellem Fødevarestyrelsen og virksomheder eller fysiske personer skal foregå digitalt.

Med kommunikation menes alle former for henvendelser fra virksomheder eller fysiske personer, f.eks. forespørgsler, ansøgninger og indberetninger, og alle former for meddelelser fra ministeriet til virksomheder eller fysiske personer, f.eks. anmodninger om oplysninger, afgørelser, forbud og påbud samt opkrævning af betalinger.

Det er hensigten, at visse typer af kommunikation fremover vil blive sendt via den digitale postløsning Offentlig Digital Post med de retsvirkninger, der følger heraf, jf. afsnit 3.1. Det kan f.eks. komme på tale for visse afgørelser, herunder forbud eller påbud.

Øvrig kommunikation vil fremover skulle foregå digitalt på anden vis, f.eks. via mail eller digitale selvbetjeningsløsninger.

Det vil fremgå af de enkelte bekendtgørelser, der udstedes på området, på hvilken måde kommunikationen mellem Fødevarestyrelsen og de pågældende virksomheder eller personer fremover skal foregå.

Indtil videre sker tilslutningen til den offentlige digitale postløsning på baggrund af personens CPR-nummer henholdsvis virksomhedens CVR-nummer. CVR-nummeret er et 8-cifret nummer, der er unikt for den enkelte virksomhed. CVR-nummeret er virksomhedens identifikationsnummer. Det er således CVR-nummeret, der skal bruges, når en virksomhed ønsker at identificere sig overfor myndighederne.

Ud over et CVR-nummer får en virksomhed også tildelt ét såkaldt P-nummer (Produktionsenhedsnummer) for hver fysisk beliggenhed, hvor virksomheden driver virksomhed

fra. Dette gør det muligt at kommunikere direkte med produktionsenheden, og da mange virksomheder selskabsretligt er organiseret på en sådan måde, at de forskellige produktionsenheder har en mere eller mindre grad af selvstændighed, er dette en hensigtsmæssig måde at kommunikere på.

P-nummeret er et 10-cifret entydigt nummer. Da virksomheden tildeles et P-nummer for hver fysisk beliggenhed, hvorfra der drives virksomhed, kan der således være tilknyttet flere P-numre til samme CVR-nummer.

Offentlig Digital Post kan for nærværende ikke håndtere aflevering af post til rette P-nummermodtager under CVR-nummeret, men da al kontrol med fødevarevirksomheder i Fødevarestyrelsen er baseret på P-numre, er det nødvendigt, at der fastholdes mulighed for at udstede regler om, at kommunikation med virksomhederne kan tilgå på P-nr. niveau.

Forslaget indebærer, at oplysningerne i en henvendelse ikke kan anses for behørigt modtaget, hvis de ikke indgives på den digitale måde, som er fastsat i de bekendtgørelser, der udstedes i medfør af lovforslaget. Hvis oplysninger m.v. alligevel sendes eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, at Fødevarestyrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

De sanktioner, der i dag er knyttet til manglende indberetning eller indsendelse i papirform, vil også finde anvendelse, når indberetning eller indsendelse ikke sker i overensstemmelse med de krav om digital indberetning, der fastsættes i bekendtgørelser i henhold til dette lovforslag.

Det er i den forbindelse uden betydning, at den pågældende oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. I så fald må vedkommende f.eks. anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Endvidere kan der fastsættes regler om, at skriftlig kommunikation til og fra styrelsen skal foregå digitalt på anden måde, f.eks. via e-mail. I den forbindelse kan der stilles krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag m.v.

Ved kommunikation via e-mail kan der stilles krav om sikker identifikation, således at mailen afsendes med digital signatur for at sikre, at afsenderen er den, vedkommende giver sig ud for at være. Er der tale om udveksling af følsomme oplysninger, bør dette enten ske ved krypterede mails (dette forudsætter typisk et certifikat til den pågældende myndigheds e-postadresse) eller den offentlige digitale postløsning. Der vil således også kunne fastsættes regler om, at visse oplysninger sendes til myndighederne ved krypterede mails eller via den offentlige digitale postløsning.

Der vil også kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur eller lignende i forbindelse med andre former for digital kommunikation - eksempelvis via digitale selvbetjeningsløsninger - så Fødevarestyrelsen har sikkerhed for, at afsenderen er den, han eller hun giver sig ud for at være.

Der kan efter forslaget, på bekendtgørelsesniveau stilles krav om, at virksomheden skal anvende bestemte it-systemer og særlige digitale formater, for at sikre at styrelsen kan håndtere de modtagne indberetninger.

Som det også fremgår af de tidligere lovforslag vedrørende digital kommunikation, (f.eks. L 139 fra februar 2011 og L 16 fra oktober 2012) bør digital kommunikation mellem virksomheder og det offentlige baseres på åbne standarder, hvilket er i overensstemmelse med regeringens aftale med de kommunale parter om åbne standarder for software. Standardiseringen sikrer sammenhængen mellem det offentlige it-systemer og fremmer konkurrencen mellem leverandørerne. Anvendelsen af udbredte, åbne standarder er en forudsætning for konkurrence og valgmulighed mellem flere producenter og leverandører på et område, hvor flere systemer og komponenter skal spille sammen. Dette samspil (interoperabilitet) mellem flere systemer, løsninger og organisationer bevirker, at det bliver muligt at ændre opgaver og organisering uden at skulle udskifte hele it-løsninger. Det giver potentiale for større effektivitet og bedre opgaveløsning. Der henvises i øvrigt til IT- og Telestyrelsens vejledning om åbne standarder i det offentlige, som kan hentes fra Digitaliseringsstyrelsens hjemmeside www.digst.dk.

Overgangen til obligatorisk digitalisering kan i en overgangsperiode være forbundet med særlige udfordringer for grupper af virksomheder og fysiske personer.

For at smidiggøre overgangen til obligatorisk digital kommunikation, vil der efter de foreslåede bestemmelser kunne fastsættes overgangsordninger, så det eksempelvis i en overgangsperiode bliver frivilligt for visse grupper af virksomheder og fysiske personer at kommunikere digitalt.

Det er ligeledes hensigten, at det i en overgangsperiode vil være muligt efter ansøgning at blive fritaget for kravet om digital kommunikation, hvis specielle forhold begrundet dette.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller fysiske personer efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser vedr. den forventede udmøntning på de enkelte lovområder.

Brancheorganisationer og andre relevante parter vil blive inddraget i relevant omfang i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelserne på de enkelte lovområder.

5.1.1. Hvornår anses en digital meddelelse for at være kommet frem?

I de foreslåede bestemmelser er det fastsat, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem til adressaten, dvs. til modtageren af meddelelsen, når den er tilgængelig for denne. En hvilken som helst skriftlig kommunikation, som foretages digitalt, herunder også en afgørelse, som sendes via mail, via den offentlige digitale postløsning eller på anden digital vis er omfattet af bestemmelsen.

Dette svarer til, at et papirbrev anses for at være kommet frem, når det pågældende brev er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Det er normalt uden betydning, om en afgørelse er kommet til adressatens kundskab. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Adressaten bærer således alene risikoen ved ikke at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

Forslaget har betydning for alle meddelelser, herunder også for om f.eks. en indberetning eller lignende kan anses for rettidig fremkommet. Fremkomsttidspunktet er normalt afgørende for, om en indberetning eller lignende til en myndighed anses for rettidig.

Lovforslaget medfører ikke ændringer i de gældende principper for beregning af frister i forbindelse med klager.

En meddelelse til en myndighed vil normalt være tilgængelig for myndigheden på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse til en myndighed ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke kunne komme virksomheden til skade, at indberetning modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes systemnedbrud hos myndigheden.

En meddelelse fra en myndighed vil normalt være tilgængelig for modtageren, når adressaten vil kunne fremkalde meddelelsen på en almindeligt fungerende computer tilsluttet internettet med almindeligt tilgængelige programmer og dermed gøre sig bekendt med meddelelsens indhold.

Det er i denne forbindelse uden betydning, om adressaten for myndighedens meddelelse har bragt sig i stand til at tilgå meddelelsen, f.eks. hvis modtageren af en meddelelse, som myndigheden har sendt til den pågældende via den offentlige digitale postløsning, ikke har skaffet sig den fornødne offentlige digitale signatur til at modtage meddelelser i den offentlige digitale postløsning, jf. lov om Offentlig Digital Post, eller modtageren i sit elektroniske system har installeret anordninger (spamfiltre, firewalls osv.), som afviser at modtage meddelelser.

Det er endvidere uden betydning, om adressaten oplever, at vedkommendes egen computer ikke fungerer, at vedkommende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til adressaten at overvinde.

5.1.2. Underskriftskrav m.v.

5.1.2.1. Fravigelse af krav om personlig underskrift i breve fra myndigheder m.v.

Folketingets Ombudsmand har i de senere år udtalt sig om spørgsmål vedrørende underskriftskrav i forbindelse med statslige forvaltningsmyndigheders udgående breve, blandt andet i en udtalelse, som er gengivet i Folketingets Ombudsmands Beretning, FOB 2008, side 79 ff.

I udtalelsen har ombudsmanden blandt andet peget på, at retssikkerhedsmæssige, bevismæssige og ordensmæssige hensyn indebærer, at en forvaltningsmyndigheds udgående fysiske papirbreve – det

vil sige breve, der sendes med postvæsenet – skal være forsynet med en personlig underskrift. Der skal således kunne placeres et tjenstligt ansvar, man skal kunne se, at afgørelsen er truffet af en kompetent medarbejder, og at der er tale om et færdigt dokument og ikke et udkast. Underskriften modvirker forfalskning, og modtageren af brevet skal have mulighed for at vurdere, om underskriveren er inhabil.

I den forbindelse har ombudsmanden givet udtryk for, at den personlige underskrift kan påføres ved en håndskrevet underskrift, en manuel faksimileunderskrift (dvs. ved at anvende et fysisk faksimilestempel) eller ved, at en faksimileunderskrift indsættes elektronisk i det fysiske (papirbaserede) brev.

I udtalelsen anføres det i øvrigt, at kravet om en personlig underskrift efter ombudsmandens opfattelse beror på en retssædvane, der gælder med lovs kraft, hvilket indebærer, at det kræver lov hjemmel for at fravige den.

Ombudsmanden har blandt andet i brev af 1. november 2010 til Kommunernes Landsforening, KL, anført, at den omhandlede ombudsmandsudtalelse vedrører en forvaltningsmyndigheds udgående breve i afgørelsessager, og i øvrigt alene vedrører spørgsmålet om, hvordan fysiske papirbreve skal underskrives. Ombudsmanden tog således kun udtrykkeligt stilling til, hvad der gælder for breve, som bliver sendt i papirform. De samme hensyn og krav gælder ifølge ombudsmanden i relation til breve, som for eksempel sendes per e-mail, men ombudsmanden har ikke taget stilling til, hvordan en rent digital løsning mere præcist kan udformes, så den opfylder de juridiske krav. Ombudsmandens brev til Kommunernes Landsforening er offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside, www.ombudsmanden.dk.

Det er på den baggrund regeringens opfattelse, at spørgsmålet om (generelt) at fravige underskriftskravet – hvad enten der er tale om fysiske papirbreve eller breve, der sendes elektronisk – bør reguleres i forvaltningsloven.

Da der således endnu ikke eksisterer en sådan generel hjemmel, foreslås det derfor, at der indsættes bestemmelser, der indeholder hjemmel til at fravige underskriftskravet i de love, der er omfattet af nærværende lovforslag.

De områder inden for Fødevareministeriets område, hvor der allerede er indført hjemmel til at stille krav om obligatorisk digital kommunikation, indeholder hjemmel til, at afgørelser og andre dokumenter kan udstedes uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedet afgørelsen eller dokumentet. Med bestemmelsen er det således muligt at udstede dokumenter, herunder afgørelser, uden personlig underskrift, hvor en offentlig ansat (sagsbehandler) er involveret i processen. Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Tilsvarende bestemmelser er medtaget i dette lovforslag. Af de eksisterende regler fremgår det endvidere, at såkaldte maskinelle afgørelser, der udelukkende er truffet på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender. Dette vil eksempelvis omfatte tilfælde, hvor en virksomheds indsendelse af oplysninger, herunder

indgivelse af en ansøgning, til en forvaltningsmyndighed foretages digitalt via f.eks. en hjemmeside, og hvorefter et elektronisk databehandlingssystem træffer (og eventuelt også afsender) den pågældende afgørelse automatisk. De pågældende afgørelser er kendetegnet ved, at et digitalt databehandlingssystem på grundlag af nogle faste og entydige kriterier kan træffe afgørelsen. Som eksempel herpå kan nævnes en afgørelse om opkrævning af en (lovhjemlet) ekspeditionsafgift ved for sen indberetning af visse oplysninger til en forvaltningsmyndighed. Der er således tale om afgørelser, der træffes, uden at en offentlig ansat (sagsbehandler) er involveret i afgørelsesprocessen.

Tilsvarende bestemmelser er medtaget i dette lovforslag.

Efter persondatalovens § 39, der har baggrund i databeskyttelsesdirektivets artikel 15, kan en registreret person gøre indsigelse imod at blive undergivet afgørelser, som alene er truffet på grundlag af databehandling af oplysninger, der er bestemt til at vurdere bestemte personlige forhold. Elektronisk behandling af oplysningerne må således ikke udgøre det eneste grundlag for en beslutning, hvor den menneskelige vurdering bør spille ind. De maskinelle afgørelser, som er omfattet af dette lovforslag, omfatter ikke afgørelser, der har retsvirkninger for eller i øvrigt berører den pågældende i væsentlig grad, og som alene er truffet på grundlag af elektronisk databehandling af oplysninger, der er bestemt til at vurdere bestemte personlige forhold, som beskrevet i persondatalovens § 39. Databeskyttelsesdirektivets artikel 15 og persondatalovens § 39 finder derfor ikke anvendelse på de maskinelle afgørelser, som er omfattet af dette lovforslag.

I en række love, f.eks. lov nr. 1272 af 16. december 2009 om ændring af lov om Danmarks Statistik og forskellige andre love, er der indført regler om anvendelse af digital signatur, når dokumenter sendes digitalt. I dette lovforslag foreslås det ligeledes, at der kan fastsættes regler om anvendelse af digital signatur eller lignende, som tilgodeser de samme sikkerhedsmæssige hensyn som en digital signatur. Også ved digital signatur varetages de samme hensyn, der ligger bag underskriftskravet som omtalt ovenfor.

5.1.2.2. Underskriftskrav i dokumenter udstedt af virksomheder og personer

Lovgivningen indeholder på nogle områder krav om eller forudsætter, at dokumenter, som udarbejdes af fysiske personer eller virksomheder, skal være underskrevet.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og personer kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

I så fald kan der stilles krav om, at virksomheder eller fysiske personer, som indsender dokumenter til en myndighed uden personlige underskrifter, skal opbevare et eksemplar af det pågældende dokument forsynet med originale underskrifter, som myndigheden kan forlange at få forevist i kontroløjemed.

Det foreslås endvidere, at ministeren kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande, således som det er tilfældet med visse import- og eksportcertifikater.

Med de foreslåede bestemmelser sikres det, at underskriftskrav ikke udgør en unødigt barriere for digital kommunikation, samtidig med, at det sikres, at der kan stilles krav om personlig underskrift for visse typer af dokumenter, hvor der er behov for dette.

5.2. Klageadgang og remonstration

Fødevareministeriet har etableret et klagesystem, hvorefter afgørelser truffet af ministeriets styrelser kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter, som er en uafhængig myndighed. Klagecentrets afgørelser kan indbringes for domstolene.

Med lovforslaget skabes der ensartethed i lovgivningen vedr. klageadgang på de lovområder, der er overført fra Justitsministeriet til Fødevareministeriet, i det der etableres hjemmel til at regulere spørgsmål om klagefrister, klagemyndighed, remonstration m.v., samt evt. anvendelse af klageskema. De foreslåede ændringer vil gøre det nemmere for virksomheder og borgere at få overblik over deres muligheder i Fødevareministeriets klagesystem, samtidig med, at der opnås en hurtigere og mere effektiv sagsgang.

Efter forslaget vil der kunne fastsættes en frist for udnyttelse af rekursmuligheden, regler om klagens indsendelse, krav til klagens form og indhold eller hel eller delvis afskæring af klageadgang på linje med, hvad der i øvrigt generelt er gældende på Fødevareministeriets område.

Den altovervejende del af administrationen af dyreværnslovgivningen varetages i dag af Fødevarestyrelsen. Fødevarestyrelsens afgørelser kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter. Klagecenterets afgørelser er i visse tilfælde endelige, og i andre tilfælde kan de påklages videre til Fødevareministeriets Departement. Politiet træffer også afgørelser med hjemmel i visse bestemmelser i dyreværnsloven. Disse afgørelser kan påklages til Rigspolitiet, hvis afgørelse er endelig. Klagereglerne for disse afgørelser, som fremgår af retsplejeloven, berøres ikke af nærværende lovforslag.

Det er hensigten, at det også fremover skal være Fødevareministeriets Klagecenter, der skal være klagemyndighed for afgørelser efter de af lovforslaget omhandlede love. Pt. kan andre afgørelser end påbud påklages til Fødevareministeriets Klagecenter og derefter til Fødevareministeriets departement. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Derved vil afgørelser truffet af Fødevarestyrelsen eller andre myndigheder under Fødevareministeriet være endelige, efter prøvelse i Fødevareministeriets Klagecenter. Det er således ikke intentionen at ændre på det forvaltningsretlige princip om administrativ prøvelse ved to instanser.

Med lovforslaget bliver det muligt at fastsætte regler om, at klager skal indgives gennem den myndighed, som har truffet afgørelsen. Denne såkaldte "postkassemodel" indebærer, at myndigheden skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger. Postkassemodellen giver desuden mulighed for remonstration, dvs. myndigheden vil kunne træffe en ny realitetsafgørelse,

som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Hvis klager ikke får fuldt medhold, kan den nye afgørelse påklages til Fødevareministeriets Klagecenter.

Det er hensigten, at klagefristen som hidtil vil blive fastsat til 4 uger, men Fødevareministeriets Klagecenter vil inden for 6 måneder fra afgørelsen kunne se bort fra fristoverskridelse, når den af særlige grunde er undskyldelig.

Det foreslås endvidere, at der etableres hjemmel til at uddelegere opgaver til statslige eller kommunale myndigheder uden for fødevareministerens ressort, og til i den forbindelse at fastsætte regler om klageadgang. Der er dog ingen aktuelle planer om at uddelegere opgaver, og hjemlen forventes således ikke for nærværende at blive udnyttet.

6. Kommunikationsplaner

Der vil i forbindelse med udmøntning af bemyndigelserne i lovforslaget blive iværksat målrettede informationskampagner over for de virksomheder m.v., som berøres af lovforslaget.

7. Ikrafttræden

Det foreslås, at ændringerne træder i kraft den 1. januar 2014.

Bekendtgørelserne, der skal udmønte hjemlerne til at fastsætte krav om obligatorisk digital kommunikation, vil blive udstedt i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der vil i opstartsfasen og i forbindelse med udstedelsen af de enkelte bekendtgørelser være omkostninger forbundet med softwareudvikling, øget support og kommunikation, behandling af dispensationssager m.v., som forventes afholdt indenfor Fødevarestyrelsen egne økonomiske rammer. Det skønnes, at lovforslaget ikke medfører økonomiske eller administrative konsekvenser for Fødevarestyrelsen. Dog giver lovforslaget bemyndigelse til udstedelse af efterfølgende bekendtgørelser, som kan medføre positive administrative konsekvenser for Fødevarestyrelsen på længere sigt.

9. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Det skønnes, at lovforslaget ikke medfører økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet, da forslaget ikke indeholder krav til virksomhederne. Dog giver lovforslaget bemyndigelse til udstedelse af efterfølgende bekendtgørelser, som kan medføre positive og negative administrative konsekvenser for virksomhederne.

[Erhvervstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering?]

10. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget retter sig primært mod erhvervsdrivende, og det forventes ikke, at lovforslaget medfører særlige administrative konsekvenser for borgere. På områder, hvor der er kommunikation

mellem borgere og myndigheder, vil der blive taget særligt hensyn til de særlige grupper af borgere, der af forskellige årsager har udfordringer ved at håndtere digital kommunikation.

11. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

12. Forholdet til EU-retten

Forslaget har ikke væsentlige EU retlige aspekter.

13. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Udkast til lovforslaget har været i høring hos følgende organisationer m.v.:

14. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	Det skønnes, at lovforslaget ikke medfører økonomiske eller administrative konsekvenser for Fødevarestyrelsen. Dog giver lovforslaget bemyndigelse til udstedelse af efterfølgende bekendtgørelser, som kan medføre positive administrative konsekvenser for Fødevarestyrelsen på længere sigt.	Der vil i opstartsfasen og i forbindelse med udstedelsen af de enkelte bekendtgørelser være omkostninger forbundet med softwareudvikling, øget support og kommunikation, behandling af dispensationssager m.v., som forventes afholdt indenfor Fødevarestyrelsen egne økonomiske rammer.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Det skønnes, at lovforslaget ikke medfører økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet, da forslaget ikke indeholder krav til virksomhederne. Dog giver lovforslaget bemyndigelse til udstedelse af efterfølgende bekendtgørelser, som kan medføre positive og negative administrative konsekvenser for virksomhederne. [Erhvervstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering?]	Ingen

Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Konsekvenser for miljøet	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke væsentlige EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Lov om sikring af dyrepatogener

Loven er en del af Regeringens terrorbekæmpelsesprogram fra november 2005. Lovens formål er at sikre, at dyrepatogener, der kan skade dyr, og som er anskaffet eller produceret til fredelige formål, ikke anvendes til biologiske anslag, f.eks. i forbindelse med terror.

Lovgivningen henvender sig til laboratorier, virksomheder m.v. som f.eks. besidder, fremstiller, opbevarer eller bortskaffer dyrepatogener. Der vil være kommunikation mellem Fødevarestyrelsen og laboratorier, bl.a. i forbindelse med ansøgninger etc.

Til nr. 1

§ 3 a

Med forslaget til § 3 a, stk. 1, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevareministeriet om forhold omfattet af lov om sikring af dyrepatogener eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne m.v. omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig

bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 3 b

Efter forslaget til § 3 b, stk. 1, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 3 b, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med ministeriet som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 3 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i *stk. 2*, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande.

Til § 2

Lov om hold af slagtekalkuner

Loven stiller krav til bedrifter med slagtekalkuner, der holdes til erhvervsmæssigt formål, dvs. med henblik på slagtning til brug for konsum. Kravene vedrører bl.a. indretning af de fysiske forhold på bedriften. Loven indeholder bestemmelser om dispensationsmulighed, tilsyn og udstedelse af påbud.

Fødevarestyrelsen kommunikerer derfor med bedriftsejere om konkrete sager vedrørende tilsyn og kontrol, ligesom der er kommunikation i forbindelse med ansøgninger, udtalelser i forbindelse med udstedte påbud mv. Der kommunikeres i øvrigt om fortolkning og vejledning om forhold omfattet af lov om hold af slagtekalkuner

Til nr.1

§ 15 a

Med forslaget til § 15 a, *stk. 1*, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevareministeriet om forhold omfattet af lov om hold af slagtekalkuner eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed og borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Umiddelbart vurderes der ikke at blive behov for at fastsætte sådanne undtagelsesbestemmelser, i givet fald vil de få en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder og borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 15 b

Efter forslaget til *§ 15 b, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 15 b, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 15 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i stk. 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

Til nr. 2

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev ressortansvaret for blandt andet lov om hold af slagtekalkuner overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. De hidtil gældende regler for behandlingen af klager er baseret på den tidligere ressortfordeling. Med den foreslåede affattelse af § 17 sker der en tilpasning til den ændrede ressortfordeling således, at

bestemmelserne om klageadgang svarer til de tilsvarende bestemmelser i den øvrige lovgivning på Fødevareministeriets område. Ændringen medfører bl.a. at der fremover vil kunne remonstreres.

§ 17

Med forslaget til *stk. 1* får fødevareministeren hjemmel til at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser efter loven, om begrænsning af klageadgangen, herunder om afskæring af klageadgangen, og om remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selv om der er indgivet klage.

I den gældende § 17, stk. 1, er det fastsat, at afgørelser om påbud truffet af en myndighed under Fødevareministeriet kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter senest 4 uger efter meddelelsen om afgørelsen. Klagecentrets afgørelse er endelig, jf. § 17, stk. 2.

Det vil også fremover være Fødevareministeriets Klagecenter, der vil være klagemyndighed for afgørelser efter loven. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det er således ikke hensigten at ændre på to-instans princippet.

Klagefristen vil som hidtil blive fastsat til 4 uger, men Fødevareministeriets Klagecenter vil inden for 6 måneder fra afgørelsen kunne se bort fra fristoverskridelse, når den af særlige grunde er undskyldelig.

Med den foreslåede bestemmelse kan der fastsættes regler om krav til klagens form og indhold. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at klager skal indgives gennem den myndighed, som har truffet afgørelsen. Denne såkaldte "postkassemodel" indebærer, at myndigheden skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger. Herved opnås en hurtigere og mere effektiv sagsgang. Postkassemodellen giver desuden mulighed for remonstration, dvs. myndigheden vil kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Hvis klager ikke får fuldt medhold, kan den nye afgørelse påklages til Fødevareministeriets Klagecenter.

Spørgsmålet om klagers opsættende virkning reguleres af de almindelige forvaltningsretlige regler. En klage vil som udgangspunkt ikke have opsættende virkning, men både den myndighed, som har truffet afgørelsen i første instans, og Fødevareministeriets Klagecenter kan tillægge en klage opsættende virkning, hvis klager anmoder om det, og formålet med den påklagede afgørelse ikke derved forspildes.

I overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i Fødevareministeriets øvrige lovgivning foreslås der som *stk. 2* indsat hjemmel til at delegere opgaver til statslige eller kommunale myndigheder uden for fødevareministerens ressort, og til i den forbindelse at fastsætte regler om klageadgang.

Der er dog ingen aktuelle planer om at uddelegere opgaver, og hjemlen forventes således ikke for nærværende at blive udnyttet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.2.

Til § 3

Dyreværnsloven

Lovens formål er at sikre, at dyrene får en ordentlig behandling, der tilgodeser såvel deres fysiske og sundhedsmæssige behov, som deres adfærdsmæssige behov.

Loven indeholder bl.a. helt grundlæggende krav til beskyttelse af dyr og en række bemyndigelser til administrativt at fastsætte nærmere angivne regler til beskyttelse af dyr, men også en række specifikke regler om bl.a. forbud mod tvangsfordring af dyr, forbud mod aflivning af dyr ved drukning, mulighed for at søge om tilladelse til forskellige former for dyrehold, myndighedernes tilsyn med reglernes overholdelse og nedsættelse af forskellige råd.

Fødevarestyrelsen kommunikerer i henhold til loven og regler udstedt i medfør heraf bl.a. med personer, der holder dyr, men også med andre, der på forskellig vis er i berøring med dyr. Det drejer sig bl.a. om kommunikation vedr. tilladelser til drift af dyrepensioner, erhvervsmæssig handel med og opdræt af dyr, anmeldelse af slagting efter religiøse ritualer, godkendelse af diverse kursusudbydere og påbud om at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for overholdelse af reglerne.

Til nr. 1

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev ressortansvaret for blandt andet dyreværnsloven overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. De hidtil gældende regler for behandlingen af klager er baseret på den tidligere ressortfordeling. Med den foreslåede affattelse af § 24 d sker der en tilpasning til den ændrede ressortfordeling således, at bestemmelserne om klageadgang svarer til de tilsvarende bestemmelser i den øvrige lovgivning på Fødevareministeriets område. Ændringen medfører bl.a. at der fremover vil kunne remonstreres.

§ 24 d

Med forslaget til § 24 d, stk. 1, får fødevareministeren hjemmel til at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser efter loven, om begrænsning af klageadgangen, herunder om afskæring af klageadgangen, og om remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selv om der er indgivet klage.

I den gældende § 24 d, stk. 1, er det fastsat, afgørelser om påbud truffet af en myndighed under Fødevareministeriet kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter senest 4 uger efter meddelelsen om afgørelsen. Klagecentrets afgørelse er endelig, jf. § 24 d, stk. 2.

Det vil også fremover være Fødevareministeriets Klagecenter, der vil være klagemyndighed for afgørelser efter loven. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det er således ikke hensigten at ændre på to-instans princippet.

Klagefristen vil som hidtil blive fastsat til 4 uger, men Fødevareministeriets Klagecenter vil inden for 6 måneder fra afgørelsen kunne se bort fra fristoverskridelse, når den af særlige grunde er undskyldelig.

Med den foreslåede bestemmelse kan der fastsættes regler om krav til klagens form og indhold. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at klager skal indgives gennem den myndighed, som har truffet afgørelsen. Denne såkaldte "postkassemodel" indebærer, at myndigheden skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger. Herved opnås en hurtigere og mere effektiv sagsgang. Postkassemodellen giver desuden mulighed for remonstration, dvs. myndigheden vil kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Hvis klager ikke får fuldt medhold, kan den nye afgørelse påklages til Fødevareministeriets Klagecenter.

Spørgsmålet om klagers opsættende virkning reguleres af de almindelige forvaltningsretlige regler. En klage vil som udgangspunkt ikke have opsættende virkning, men både den myndighed, som har truffet afgørelsen i første instans, og Fødevareministeriets Klagecenter kan tillægge en klage opsættende virkning, hvis klager anmoder om det, og formålet med den påklagede afgørelse ikke derved forspildes.

I overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i Fødevareministeriets øvrige lovgivning foreslås der som *stk. 2* indsat hjemmel til at delegerer opgaver til statslige eller kommunale myndigheder uden for fødevareministerens ressort, og til i den forbindelse at fastsætte regler om klageadgang. Der er dog ingen aktuelle planer om at uddelegere opgaver, og hjemlen forventes således ikke for nærværende at blive udnyttet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.2.

Til nr. 2

§ 27 a

Med forslaget til § 27 a, *stk. 1*, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevareministeriet om forhold omfattet af dyreværnsloven eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder og borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt

være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 27 b

Efter forslaget til *§ 27 b, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til *§ 27 b, stk. 2*, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 27 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i *stk.* 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter.

Til § 4

Lov om foderstoffer

Lov om foderstoffer er en rammelov, der bemyndiger ministeren til at kunne fastsætte regler om bl.a. foderstoffer, herunder om fremstilling og markedsføring, samt om indførsel, eksport og transport af foderstoffer.

Enhver fodervirksomhed skal enten være godkendt eller registreret af Fødevarestyrelsen. Hvis der er ændringer i aktiviteterne, skal dette meddeles styrelsen. Derudover skal landbrug, der beskæftiger sig med primærproduktion af fodermidler, og som leverer til andre landbrug, være registreret eller godkendt.

Til nr. 1

Efter den gældende § 1 a, er der hjemmel til at fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation i forbindelse med indberetning af oplysninger i tilknytning til registrering og godkendelse af virksomheder og i forbindelse med indberetning af oplysninger til brug for fastlæggelse af foderstofvirksomhedernes betaling af udgifter ved kontrol.

Oplysninger om omsætning og salg og produktion for er første gang blevet indberettet digitalt for 2012. Datagrundlaget danner grundlag for beregning af virksomhedernes gebyrbetaling.

§ 1 a

Med forslaget til § 1 a, stk. 1, udvides hjemmel i den gældende lovs § 1 a, stk. 1 og 2, til at kunne fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation til at omfatte alle forhold omfattet af lov om foderstoffer eller af regler udstedt i medfør af loven.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder og borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Det bemærkes, at borgere der f.eks. har købt foder til deres kæledyr, f.eks. hund eller lign., og som har en mistanke om, at foderet ikke lever op til reglerne, som udgangspunkt fortsat vil have mulighed for at gøre myndigheden opmærksom her på ved indsendelse af foderemballage og prøver.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende. Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i den gældende § 1 a, stk. 3.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. En tilsvarende bestemmelse findes i dag i § 1 a, stk. 6.

Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 1 b

Efter forslaget til *§ 1 b, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation. Den foreslåede bestemmelse svarer til bestemmelserne i den gældende *§ 1 a, stk. 5*.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende. Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til *§ 1 b, stk. 2*, videreføres hjemlen i den gældende *§ 1 a, stk. 5*, til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 1 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i *stk. 2*, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande, således som det kan være tilfældet med eksportcertifikater.

Til § 5

Lov om hold af slagtekyllinger

Loven stiller krav til bedrifter med slagtekyllinger, der holdes til erhvervsmæssigt formål, dvs. med henblik på slagtning til brug for konsum. Kravene vedrører bl.a. belægningsgrad i husene, hvor slagtekyllingerne indhuses.

Loven indeholder bestemmelser om ansøgning om dispensation fra kravene til belægningsgrad, bestemmelser, som giver mulighed for fastsættelse af uddannelseskrav, regler om tilsyn og indberetning og udstedelse af påbud.

Fødevarestyrelsen kommunikerer derfor bl.a. med bedriftsejerne i forbindelse med ansøgninger, udtalelser i forbindelse med udstedte påbud mv.

Til nr. 1

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev ressortansvaret for blandt andet dyreværnsloven overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. De hidtil gældende regler for behandlingen af klager er baseret på den tidligere ressortfordeling. Med den foreslåede affattelse af § 14 sker der en tilpasning til den ændrede ressortfordeling således, at bestemmelserne om klageadgang svarer til de tilsvarende bestemmelser i den øvrige lovgivning på Fødevareministeriets område. Ændringen medfører bl.a. at der fremover vil kunne remonstreres.

§ 14

Med forslaget til § 14, *stk. 1*, får fødevareministeren hjemmel til at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser efter loven, om begrænsning af klageadgangen, herunder om afskæring af klageadgangen, og om remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selv om der er indgivet klage.

I den gældende § 14, *stk. 1*, er det fastsat, afgørelser om påbud truffet af en myndighed under Fødevareministeriet kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter senest 4 uger efter meddelelsen om afgørelsen. Klagecentrets afgørelser er endelige, jf. § 14, *stk. 2*.

Det vil også fremover være Fødevareministeriets Klagecenter, der vil være klagemyndighed for afgørelser efter loven. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters

afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det er således ikke hensigten at ændre på to-instans princippet.

Klagefristen vil som hidtil blive fastsat til 4 uger, men Fødevareministeriets Klagecenter vil inden for 6 måneder fra afgørelsen kunne se bort fra fristoverskridelse, når den af særlige grunde er undskyldelig.

Med den foreslåede bestemmelse kan der fastsættes regler om krav til klagens form og indhold. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at klager skal indgives gennem den myndighed, som har truffet afgørelsen. Denne såkaldte "postkassemodel" indebærer, at myndigheden skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger. Herved opnås en hurtigere og mere effektiv sagsgang. Postkassemodellen giver desuden mulighed for remonstration, dvs. myndigheden vil kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Hvis klager ikke får fuldt medhold, kan den nye afgørelse påklages til Fødevareministeriets Klagecenter.

Spørgsmålet om klagers opsættende virkning reguleres af de almindelige forvaltningsretlige regler. En klage vil som udgangspunkt ikke have opsættende virkning, men både den myndighed, som har truffet afgørelsen i første instans, og Fødevareministeriets Klagecenter kan tillægge en klage opsættende virkning, hvis klager anmoder om det, og formålet med den påklage afgørelse ikke derved forspildes.

I overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i Fødevareministeriets øvrige lovgivning foreslås der som *stk. 2* indsat hjemmel til at delegere opgaver til statslige eller kommunale myndigheder uden for fødevareministerens ressort, og til i den forbindelse at fastsætte regler om klageadgang. Der er dog ingen aktuelle planer om at uddelegere opgaver, og hjemlen forventes således ikke for nærværende at blive udnyttet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.2.

Til nr. 2

§ 20 a

Med forslaget til § 20 a, *stk. 1*, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevareministeriet om forhold omfattet af lov om hold af slagtekyllinger eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Umiddelbart vurderes der ikke at blive behov for at fastsætte sådanne undtagelsesbestemmelser, i givet fald vil de få en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om

anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår der problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 20 b

Efter forslaget til *§ 20 b, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 20 b, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 20 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i stk. 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

Til § 6

Lov om udendørshold af svin

Lovens formål er at sikre, at væsentlige adfærdsmæssige og fysiologiske behov hos svin, der holdes indendørs, opfyldes.

Loven indeholder bl.a. regler om krav til areal, højde og indretning af hytter, krav til udearealers størrelse, adgang til sølehul, rent drikkevand og farehytter.

Fødevarestyrelsen kommunikerer i henhold til loven med personer, der holder svin udendørs, i forbindelse med påbud om at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for overholdelse af loven.

Til nr. 1

§ 13 a

Med forslaget til § 13 a, stk. 1, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevareministeriet om forhold omfattet af lov om udendørs hold af svin eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller

ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 13 b

Efter forslaget til § 13 b, stk. 1, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

. Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 13 b, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 13 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i stk. 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er

nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande.

Til nr. 2

Den foreslåede ophævelse af § 15 a, stk. 4 og 5, er en konsekvens af den foreslåede nye bestemmelse i § 15 b i lovforslagets § 6, nr. 3.

Til nr. 3

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev ressortansvaret for blandt andet dyreværnsloven overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. De hidtil gældende regler for behandlingen af klager er baseret på den tidligere ressortfordeling.

Med den foreslåede affattelse af § 15 b sker der en tilpasning til den ændrede ressortfordeling således, at bestemmelserne om klageadgang svarer til de tilsvarende bestemmelser i den øvrige lovgivning på Fødevareministeriets område. Ændringen medfører bl.a. at der fremover vil kunne remonstreres.

§ 15 b

Med forslaget til § 15 b, stk. 1, får fødevareministeren hjemmel til at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser efter loven, om begrænsning af klageadgangen, herunder om afskæring af klageadgangen, og om remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selv om der er indgivet klage.

I den gældende § 15 a, stk. 4, er det fastsat, at afgørelser om påbud truffet af en myndighed under Fødevareministeriet kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter senest 4 uger efter meddelelsen om afgørelsen. Klagecentrets afgørelse er endelig, jf. § 15 a, stk. 5.

Det vil også fremover være Fødevareministeriets Klagecenter, der vil være klagemyndighed for afgørelser efter loven. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det er således ikke hensigten at ændre på to-instans princippet.

Klagefristen vil som hidtil blive fastsat til 4 uger, men Fødevareministeriets Klagecenter vil inden for 6 måneder fra afgørelsen kunne se bort fra fristoverskridelse, når den af særlige grunde er undskyldelig.

Med den foreslåede bestemmelse kan der fastsættes regler om krav til klagens form og indhold. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at klager skal indgives gennem den myndighed, som har truffet afgørelsen. Denne såkaldte "postkassemodel" indebærer, at myndigheden skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger. Herved opnås en hurtigere og mere effektiv sagsgang. Postkassemodellen giver desuden mulighed for remonstration, dvs. myndigheden vil kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Hvis klager ikke får fuldt medhold, kan den nye afgørelse påklages til Fødevareministeriets Klagecenter.

Spørgsmålet om klagers opsættende virkning reguleres af de almindelige forvaltningsretlige regler. En klage vil som udgangspunkt ikke have opsættende virkning, men både den myndighed, som har truffet afgørelsen i første instans, og Fødevareministeriets Klagecenter kan tillægge en klage opsættende virkning, hvis klager anmoder om det, og formålet med den påklage afgørelse ikke derved forspildes.

I overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i Fødevareministeriets øvrige lovgivning foreslås der som *stk. 2* indsat hjemmel til at delegere opgaver til statslige eller kommunale myndigheder uden for fødevareministerens ressort, og til i den forbindelse at fastsætte regler om klageadgang. Der er dog ingen aktuelle planer om at uddelegere opgaver, og hjemlen forventes således ikke for nærværende at blive udnyttet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.2.

Til § 7

Lov om hold af dyr

Lovens formål er bl.a. at sikre, at hold af dyr sker på ansvarlig vis og på en sådan måde, at hensynet til fødevarer sikkerheden og menneskers og dyrs sundhed samt til produktionen tilgodeses. Derudover har loven til formål at sikre grundlaget for afstamning af kvalitet i dyreholdet. Loven henvender sig til borgere eller virksomheder, der holder dyr, f.eks. besætningsejere, importører, og dyrlæger.

Fødevarestyrelsen modtager ansøgninger, registreringer, godkendelser af virksomheder, dyrskuer og besætninger mv. Der modtages indberetningsskemaer og indsendelsesbreve om laboratoriesvar, ligesom der f.eks. indberettes tilfælde af salmonella. Endvidere modtages data til TRACES, som er EU-Kommissionens elektroniske database til registrering af informationer om og udstedelse af certifikater og dokumenter i forbindelse med samhandel med levende dyr etc.. Her indtaster brugerne selv en del af oplysningerne. Derudover modtages forhåndsanmeldelser, tilladelse til transit og inseminering, kontrolrapporter og anmeldelse af tilsyn.

Til nr. 1

Det forslås at bestemmelserne i § 6, *stk. 3-7*, ophæves, således at adgangen til at stille krav om obligatorisk digital kommunikation fremover samles, jf. de foreslåede bestemmelser til §§ 66 a - 66 c i lovforslagets § 7, nr. 3.

Bestemmelsen i den gældende § 6, *stk. 3 -7*, indeholder allerede hjemmel til at fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation ved indberetning af oplysninger om flytninger af svin og oplysninger om husdyrbrug til Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR). Der er endvidere hjemmel til, at fødevareministeren kan fastsætte regler om, at indberetning af oplysninger om flytninger af kvæg, får og geder samt oplysninger om fødsler, slagtning og dødsfald hos kvæg til CHR skal foregå digitalt.

Til nr. 2

[Med lov nr... af ... 2013] blev der med ændringen af § 37, stk. 2- 5 indført hjemmel til, at kommunikation i forbindelse med indberetning af oplysninger ved eksport af levende dyr, sæd, embryoner, ocytter m.v.kunne overgå til obligatorisk digital kommunikation.

Det forslås at bestemmelserne i § 37, stk. 2- 5, ophæves, således at adgangen til at stille krav om obligatorisk digital kommunikation fremover samles, jf. de foreslåede bestemmelser til §§ 66 a - 66 c under lovforslagets § 7, nr. 3.

I marts 2011 åbnede Fødevarestyrelsen Eksportportalen, hvor eksportører af levende dyr, sæd, embryoner, ocytter m.v. kan anmelde de nødvendige oplysninger forud for eksport. På Eksportportalen kan eksportører af levende dyr også se, hvornår Fødevarestyrelsen har ledige tider til at foretage kontrol af dyrenes sundhed og transportegnethed, og transportørerne kan booke tid til kontrol på Eksportportalen. Når eksportoplysninger først er indberettet til Eksportportalen, overføres oplysningerne automatisk til CHR, og dermed bliver vejen til de nødvendige certifikater kortere og uden administrativt dobbeltarbejde.

Til nr. 3

For at smidiggøre overgangen til digital kommunikation er det tidligere blevet vedtaget gradvist at indføre krav om obligatorisk digital kommunikation på områder omfattet af lov om hold af dyr. Den digitale kommunikation er indført i takt med, at de juridiske og tekniske forudsætninger er kommet på plads

Med de foreslåede bestemmelser til §§ 66 a- 66 c, skabes der en generel hjemmel til at indføre krav om obligatorisk digital kommunikation i takt med at et område er modent hertil. Dette vil bidrage til grundlaget for en mere effektiv opgavevaretagelse og størst mulig ressourceudnyttelse for Fødevarestyrelsen.

§ 66 a

Med forslaget til § 66 a, stk. 1, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevareministeriet om forhold omfattet af lov om hold af dyr eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgernes vegne over for styrelsen.

Der er allerede på nuværende tidspunkt krav om digital kommunikation ved anvendelsen af Det Centrale Husdyrs Register (CHR) og krav om at øvrige indberetninger og anden kommunikation med Fødevarestyrelsen skal foretages digitalt vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet.

Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, som f.eks., Eksportportalen og TRACES (EU-Kommissionens elektroniske database til registrering af informationer om og udstedelse af certifikater og dokumenter i forbindelse med samhandel med levende dyr etc.) samt krav om digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 66 b

Efter forslaget til *§ 66 b, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 66 b, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 66 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i stk. 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande, således som det f.eks. er tilfældet med handelsdokumenter, der skal følge transport af animalske biprodukter fra tredjelande.

Også andre handelsdokumenter, der skal følge en transport, samt godkendelse af en uddannelse og inseminørtilladelser fordrer indtil videre en personlig underskrift.

Til § 8

Lov om dyrlæger

Lov om dyrlæger omfatter retten til at udøve dyrlægegerning, dyrlægers rettigheder og pligter samt veterinære laboratorier og Det Veterinære Sundhedsråd.

Loven indeholder en række krav om pligt for dyrlæger til at afgive indberetninger og anmeldelser, herunder til dyrlægeregisteret VetReg og medicinregisteret VetStat samt på forlangende i øvrigt at

afgive oplysninger i forhold til tilsynsmyndigheden. Administration af loven indebærer også kommunikation f.eks. i forbindelse med ansøgninger om autorisation, fratagelse eller midlertidige inddragelse af autorisation, meddelelse af tilladelser, godkendelse af oprettelse af veterinære laboratorier, forvaltningsretlige afgørelser, herunder udstedelse af påbud m.m.

Fødevarestyrelsen kommunikerer i forhold til loven og regler udstedt i medfør heraf med dyrlæger, herunder ikke mindst praktiserende dyrlæger, veterinærsygeplejersker og veterinærteknikere, med personer, der søger om autorisation som dyrlæge, veterinærsygeplejerske eller veterinærtekniker samt med ansvarlige for veterinære laboratorier m.fl. I forhold til autorisation af dyrlæger, veterinærsygeplejersker og veterinærteknikere kommunikerer styrelsen også med personer med uddannelse fra et andet land end Danmark.

Til nr. 1

§ 37 a

Med forslaget til § 37 a, stk. 1, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevareministeriet om forhold omfattet af lov om dyrlæger eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag

eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer, eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 37 b

Efter forslaget til § 37 b, stk. 1, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 37 b, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 37 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af

loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i *stk. 2*, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande.

I forhold til behandlingen af bl.a. ansøgninger om autorisation af dyrlæger, veterinærsygeplejersker og veterinærteknikere, herunder i forhold til for personer med uddannelse fra et andet land end Danmark, vil der således fortsat være behov for i et vist omfang at kunne kræve indsendelse af originale dokumenter med originale underskrifter.

Til § 9

Lov om fødevarer

Lovens formål er bl.a. at sikre forbrugerne sunde fødevarer af høj kvalitet, som skal understøttes gennem en effektiv og behovsorienteret offentlig kontrol i alle led af produktion og omsætning af fødevarer.

Fødevestyrelsen kommunikerer i henhold til loven og regler udstedt i medfør af loven, med alle fødevestroducenter og fødevestorhandlere f.eks. slagterier, supermarkeder, kantiner, restauranter etc.

Til nr. 1

§ 59 a

Med forslaget til § 59 a, *stk. 1*, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevestministeriet om forhold omfattet af lov om fødevarer eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødeveststyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer, eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 59 b

Efter forslaget til § 59 b, *stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende. Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 59 b, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 59 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i stk. 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter.

Til § 10

Lov om hold af heste

Loven finder anvendelse på ethvert hestehold. Der stilles krav til indretningen af stalden og om adgang til fold. Loven indeholder mulighed for undtagelse af visse hestehold fra loven. Desuden opstilles regler for tilsyn og påbud. Der er endvidere mulighed for at fastsætte uddannelseskrav til personer, som beskærer hove, anlægger beslag på heste eller mærker heste.

Der vil være kommunikation mellem hesteejere og Fødevarestyrelsen bl.a. i forbindelse med ansøgninger, udtalelser i forbindelse med udstedte påbud mv.

Til nr. 1

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev ressortansvaret for blandt andet dyreværnsloven overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. De hidtil gældende regler for behandlingen af klager er baseret på den tidligere ressortfordeling. Med den foreslåede affattelse af § 32 a, og ophævelse af § 34 sker der en tilpasning til den ændrede ressortfordeling således, at bestemmelserne om klageadgang svarer til de tilsvarende bestemmelser i den øvrige lovgivning på Fødevareministeriets område. Ændringen medfører bl.a., at der fremover vil kunne remonstreres.

§ 32 a

Med forslaget til § 32 a, stk. 1 får fødevareministeren hjemmel til at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser efter loven, om begrænsning af klageadgangen, herunder om afskæring af klageadgangen, og om remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selv om der er indgivet klage.

I den gældende § 34, stk. 1, er det fastsat, at afgørelser om påbud truffet af en myndighed under Fødevareministeriet kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter senest 4 uger efter meddelelsen om afgørelsen. Klagecentrets afgørelse er endelig, jf. § 34, stk. 2.

Det vil også fremover være Fødevareministeriets Klagecenter, der vil være klagemyndighed for afgørelser efter loven. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det er således ikke hensigten at ændre på to-instans princippet.

Klagefristen vil som hidtil blive fastsat til 4 uger, men Fødevareministeriets Klagecenter vil inden for 6 måneder fra afgørelsen kunne se bort fra fristoverskridelse, når den af særlige grunde er undskyldelig.

Med den foreslåede bestemmelse kan der fastsættes regler om krav til klagens form og indhold. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at klager skal indgives gennem den myndighed, som har truffet afgørelsen. Denne såkaldte "postkassemodel" indebærer, at myndigheden skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger. Herved opnås en hurtigere og mere effektiv sagsgang. Postkassemodellen giver desuden mulighed for remonstration, dvs. myndigheden vil kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Hvis klager ikke får fuldt medhold, kan den nye afgørelse påklages til Fødevareministeriets Klagecenter.

Spørgsmålet om klagers opsættende virkning reguleres af de almindelige forvaltningsretlige regler. En klage vil som udgangspunkt ikke have opsættende virkning, men både den myndighed, som har truffet afgørelsen i første instans, og Fødevareministeriets Klagecenter kan tillægge en klage opsættende virkning, hvis klager anmoder om det, og formålet med den påklagede afgørelse ikke derved forspildes.

I overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i Fødevareministeriets øvrige lovgivning foreslås der som stk. 2 indsat hjemmel til at delegere opgaver til statslige eller kommunale myndigheder uden for fødevareministerens ressort, og til i den forbindelse at fastsætte regler om

klageadgang. Der er dog ingen aktuelle planer om at uddelegere opgaver, og hjemlen forventes således ikke for nærværende at blive udnyttet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.2.

§ 32 b

Med forslaget til § 32 b, stk. 1, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation om forhold omfattet af lov om hold af heste eller af regler udstedt i medfør af loven.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder og borgere efter ansøgning, at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 32 c

Efter forslaget til § 32, *c stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 32 *c, stk. 2*, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 32 d

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i *stk. 2*, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

Til nr. 2

Den foreslåede ophævelse af § 34 er en konsekvens af den foreslåede nye bestemmelse i § 32 a i lovforslagets § 10 nr. 1.

Til § 11

Økologiloven

Lovens formål er at fastsætte rammer for og medvirke til at styrke udbredelsen af en bæredygtig, økologisk produktion, beskytte forbrugernes interesser og imødekomme forbrugernes efterspørgsel efter produkter fremstillet ved hjælp af processer, der tager særligt hensyn til miljø, natur, biodiversitet, planters, dyrs og menneskers sundhed samt dyrevelfærd, og sikre de økologiske producenter og handlende rimelige og ensartede vilkår.

Loven omfatter økologiske produkter og fødevarer i kæden ”jord til bord”, dvs. fra primærproduktionen inden for landbrug og fiskeri til produkterne når forbrugeren. NaturErhvervstyrelsen varetager administration af reglerne vedr. primærproduktionen, mens Fødevarestyrelsen administrerer reguleringen af fødevareproduktionen og fødevarevirksomhederne.

Reguleringen omfatter ca. 2700 primærproducenter, ca. 1300 fødevarevirksomheder (omfattet af den almindelige økologikontrol) og ca. 450 storkøkkener (registreret med et økologisk spisemærke).

Til nr. 1

Med lov nr. 341 af 27. april 2011 blev der etableret hjemmel til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om pligt for jordbrugsbedrifter omfattet af loven til at anvende digital kommunikation i forbindelse med den årlige indberetning om økologisk jordbrugsproduktion.

Bestemmelserne om obligatorisk indberetning blev indført ved bekendtgørelse nr. 716 af 26. juni 2012 om økologisk jordbrugsproduktion mv. Indberetning finder sted via Fællesskemaet, og foretages i Fødevareministeriets Tast Selv-Service. I 2013 var det kun ca. 20 ud af i alt ca. 2700 økologer, der ikke foretog indberetningen digitalt.

§ 15 a

Med forslaget til § 15 a, stk. 1, udvides hjemlen til at kunne fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation til at omfatte alle forhold omfattet af økologiloven eller af regler udstedt i medfør her af. Den eksisterende hjemmel har alene omfattet kommunikation i forbindelse med den årlige indberetning om økologisk produktion.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen og NaturErhvervstyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelserne og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem

styrelserne og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelserne.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

I forhold til ansøgning om autorisation, anmeldelser af producentskifte for økologer og øvrig kommunikation i relation til kontrol af økologisk primærproduktion og virksomhed, forventes dette i løbet af 2014, at kunne håndteres i digitale løsninger.

For virksomheder er det hensigten, at anmeldelse af ønske om at blive optaget i økologikontrolordningen, anmeldelser af ændringer til økologiprocedurerne beskrevet i økologi rapporten, ansøgning om brug af det økologiske spsemærke, samt forhåndsanmeldelser af indførte partier fra tredjelande, vil blive digitaliseret, evt. delvist, i takt med, at de tekniske løsninger m.v. er på plads.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen og NaturErhvervstyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til en styrelse på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen og NaturErhvervstyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk.* 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen og NaturErhvervstyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller

ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder og borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende. En tilsvarende bestemmelse findes i *stk. 3* i den gældende bestemmelse.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen og NaturErhvervstyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til. Forslaget svarer til bestemmelsen i den gældende § 15 a, *stk. 6*.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for styrelserne på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen eller NaturErhvervstyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til styrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 15 b

Efter forslaget til § 15 b, stk. 1, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation. Den foreslåede bestemmelse svarer til bestemmelsen i den gældende § 15 a, stk. 4.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 15 b, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt. En tilsvarende bestemmelse findes i den gældende § 15 a, stk. 5.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 15 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i stk. 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, således som det f.eks. er tilfældet med kontrolcertifikater, der skal følge den enkelte sending fra 3. lande til et EU-land skal være underskrevet på papirform

Desuden skal virksomheder, når de omfattes af økologiordningen, ifølge EU-reglerne, udstede en erklæring, som underskrives af den ansvarlige erhvervsdrivende. Indtil videre vil sådanne dokumenter fortsat skulle håndteres i papirudgaver.

Til § 12

Lov om dyreforsøg

Loven indeholder bl.a. bestemmelser om udførelse af dyreforsøg, herunder ansøgning om tilladelse til at udføre dyreforsøg, ansøgning om tilladelse til opdræt og levering af dyr til forsøg og indberetning af oplysninger, der vedrører forsøget.

Der kan efter lov om dyreforsøg gives påbud om forsøgenes udførelse, dyrenes anvendelse, opstaldning og pasning og forsøgslokalernes indretning. Der kan også gives påbud om, at forsøgene ikke udføres, medmindre medlemmer af Rådet for Dyreforsøg er til stede.

Fødevarestyrelsen, som er sekretariat for Rådet for Dyreforsøg, kommunikerer i henhold til lov om dyreforsøg først og fremmest med de personer, der udfører forsøg med dyr.

Til nr. 1

§ 15 a

Med forslaget til § 15 a, stk. 1, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevareministeriet om forhold omfattet af lov om dyreforsøg eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgere omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at

styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet, om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller e ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder og borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 15 b

Efter forslaget til *§ 15 b, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til *§ 15 b, stk. 2*, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 15 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i *stk.* 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande.

Til § 13

Lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte

Lovens formål er at sikre, at væsentlige adfærdsmæssige og fysiologiske behov hos drægtige søer og gylte, der holdes indendørs, opfyldes.

Loven indeholder bl.a. regler om, at drægtige søer og gylte som udgangspunkt alene må holdes i løsdriftssystemer, om arealkrav og om adgang til temperaturregulerende foranstaltninger samt til beskæftigelses- og rodemateriale.

Fødevarestyrelsen kommunikerer i henhold til loven med personer, der holder drægtige søer og gylte indendørs i forbindelse med påbud om at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for overholdelse af loven.

Til nr. 1

Den foreslåede ophævelse af § 9 b, stk. 4 og 5, er en konsekvens af den foreslåede nye bestemmelse i § 9 c i lovforslagets § 13 nr. 2.

Til nr. 2

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev ressortansvaret for blandt andet dyreværnsloven overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. De hidtil gældende regler for behandlingen af klager er baseret på den tidligere ressortfordeling.

Med den foreslåede affattelse af § 9 c sker den en tilpasning til den ændrede ressortfordeling således, at bestemmelserne om klageadgang svarer til de tilsvarende bestemmelser i den øvrige lovgivning på Fødevareministeriets område. Ændringen medfører bl.a., at der fremover vil kunne remonstreres.

§ 9 c

Med forslaget til § 9 c, stk. 1, får fødevareministeren hjemmel til at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser efter loven, om begrænsning af klageadgangen, herunder om afskæring af klageadgangen, og om remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selv om der er indgivet klage.

I den gældende § 9 b, stk. 4, er det fastsat, at afgørelser om påbud truffet af en myndighed under Fødevareministeriet kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter senest 4 uger efter meddelelsen om afgørelsen. Klagecentrets afgørelse er endelig, jf. § 9 b, stk. 5.

Det vil også fremover være Fødevareministeriets Klagecenter, der vil være klagemyndighed for afgørelser efter loven. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det er således ikke hensigten at ændre på to-instans princippet.

Klagefristen vil som hidtil blive fastsat til 4 uger, men Fødevareministeriets Klagecenter vil inden for 6 måneder fra afgørelsen kunne se bort fra fristoverskridelse, når den af særlige grunde er undskyldelig.

Med den foreslåede bestemmelse kan der fastsættes regler om krav til klagens form og indhold. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at klager skal indgives gennem den myndighed, som har truffet afgørelsen. Denne såkaldte "postkassemodel" indebærer, at myndigheden skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger. Herved opnås en hurtigere og mere effektiv sagsgang. Postkassemodellen giver desuden mulighed for remonstration, dvs. myndigheden vil kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Hvis klager ikke får fuldt medhold, kan den nye afgørelse påklages til Fødevareministeriets Klagecenter.

Spørgsmålet om klagers opsættende virkning reguleres af de almindelige forvaltningsretlige regler. En klage vil som udgangspunkt ikke have opsættende virkning, men både den myndighed, som har truffet afgørelsen i første instans, og Fødevareministeriets Klagecenter kan tillægge en klage opsættende virkning, hvis klager anmoder om det, og formålet med den påklagede afgørelse ikke derved forspildes.

I overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i Fødevareministeriets øvrige lovgivning foreslås der som *stk. 2* indsat hjemmel til at delegere opgaver til statslige eller kommunale myndigheder uden for fødevareministerens ressort, og til i den forbindelse at fastsætte regler om klageadgang. Der er dog ingen aktuelle planer om at uddelegere opgaver, og hjemlen forventes således ikke for nærværende at blive udnyttet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.2.

§ 9 d

Med forslaget til *§ 9 d stk. 1*, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation om forhold omfattet af lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte eller af regler udstedt i medfør af loven.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 9 e

Efter forslaget til § 9 e, stk. 1, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation. Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 9 e, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 9 f

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i stk. 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande.

Til § 14

Lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin

Lovens formål er at sikre, at væsentlige adfærdsmæssige og fysiologiske behov hos smågrise, avls- og slagtesvin, der holdes indendørs, opfyldes.

Loven indeholder bl.a. regler om, at smågrise, avls- og slagtesvin skal gå i stier med en vis del fast eller drænet gulv, have adgang til temperaturregulerende foranstaltninger samt til beskæftigelses- og rodemateriale.

Fødevarestyrelsen kommunikerer i henhold til loven med personer, der holder smågrise, avls- og slagtesvin indendørs i forbindelse med påbud om at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for overholdelse af loven.

Til nr. 1

Den foreslåede ophævelse af § 7 a, stk. 4 og 5, er en konsekvens af den foreslåede nye bestemmelse i § 7 b i lovforslagets § 14, nr. 2.

Til nr. 2

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev ressortansvaret for blandt andet dyreværnsloven overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. De hidtil gældende regler for behandlingen af klager er baseret på den tidligere ressortfordeling.

Med den foreslåede affattelse af § 7 b sker den en tilpasning til den ændrede ressortfordeling således, at bestemmelserne om klageadgang svarer til de tilsvarende bestemmelser i den øvrige lovgivning på Fødevareministeriets område. Ændringen medfører bl.a. at der fremover vil kunne remonstreres.

§ 7 b

Med forslaget til § 7 b, stk. 1, får fødevareministeren hjemmel til at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser efter loven, om begrænsning af klageadgangen, herunder om afskæring af klageadgangen, og om remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selv om der er indgivet klage.

I den gældende § 7 a, stk. 4, er det fastsat, at afgørelser om påbud truffet af en myndighed under Fødevareministeriet kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter senest 4 uger efter meddelelsen om afgørelsen. Klagecentrets afgørelse er endelig, jf. § 7 a, stk. 5.

Det vil også fremover være Fødevareministeriets Klagecenter, der vil være klagemyndighed for afgørelser efter loven. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det er således ikke hensigten at ændre på to-instans princippet.

Klagefristen vil som hidtil blive fastsat til 4 uger, men Fødevareministeriets Klagecenter vil inden for 6 måneder fra afgørelsen kunne se bort fra fristoverskridelse, når den af særlige grunde er undskyldelig.

Med den foreslåede bestemmelse kan der fastsættes regler om krav til klagens form og indhold. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at klager skal indgives gennem den myndighed, som har truffet afgørelsen. Denne såkaldte ”postkassemodel” indebærer, at myndigheden skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger. Herved opnås en hurtigere og mere effektiv sagsgang. Postkassemodellen giver desuden mulighed for remonstration, dvs. myndigheden vil kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Hvis klager ikke får fuldt medhold, kan den nye afgørelse påklages til Fødevareministeriets Klagecenter.

Spørgsmålet om klagers opsættende virkning reguleres af de almindelige forvaltningsretlige regler. En klage vil som udgangspunkt ikke have opsættende virkning, men både den myndighed, som har truffet afgørelsen i første instans, og Fødevareministeriets Klagecenter kan tillægge en klage opsættende virkning, hvis klager anmoder om det, og formålet med den påklagede afgørelse ikke derved forspildes.

I overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i Fødevareministeriets øvrige lovgivning foreslås der som *stk. 2* indsat hjemmel til at delegere opgaver til statslige eller kommunale myndigheder uden for fødevareministerens ressort, og til i den forbindelse at fastsætte regler om klageadgang. Der er dog ingen aktuelle planer om at uddelegere opgaver, og hjemlen forventes således ikke for nærværende at blive udnyttet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.2.

§ 7 c

Med forslaget til § 7 c, *stk. 1*, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation om forhold omfattet af lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin eller af regler udstedt i medfør af loven.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder og borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om

anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 7 d

Efter forslaget til *§ 7 d, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 7 d, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 7 e

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i stk. 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande.

Til § 15

Lov om kloning og genmodificering

Loven indeholder bestemmelser der vedrører klonings- og genmodificeringsteknikker på hvirveldyr.

Loven indeholder bl.a. bestemmelser om, at kloning og genmodificering af hvirveldyr kun må ske med tilladelse fra dyreforsøgstilsynet. Tilladelse kan opnås efter ansøgning efter nærmere angivne krav i bekendtgørelse nr. 88 af 30. januar 2013 om dyreforsøg.

Der skal foretages indberetning til Dyreforsøgstilsynet, såfremt der anvendes andre dyr til forsøg, end de, der fremgår af § 1, stk. 1 i lov om dyreforsøg. Endvidere skal der føres journal over forsøgene og afgives indberetning herom til dyreforsøgstilsynet. Loven stiller også krav om at den der foretager dyreforsøg, efter Dyreforsøgstilsynets anmodning, skal give nærmere oplysning om forsøgene.

Dyreforsøgstilsynet kan give påbud om forsøgenes udførelse, dyrenes anvendelse, opstaldning og pasning og forsøgslokalernes indretning, og tilsynet kan endvidere påbyde at forsøg ikke må udføres, medmindre repræsentanter for Rådet for Dyreforsøg er til stede.

Fødevarestyrelsen, som er sekretariat for Rådet for Dyreforsøg, kommunikerer i henhold til lov om kloning og genmodificering af dyr først og fremmest med de personer, der udfører kloning og genmodificering af hvirveldyr.

Til nr. 1

§ 2 a

Med forslaget til § 2 a, stk. 1, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevareministeriet om forhold omfattet af lov om kloning og genmodificering eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgere omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 2 b

Efter forslaget til § 2 b, stk. 1, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende. . Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgode de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 2 b, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 2 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes

bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i *stk. 2*, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande.

Til § 16

Lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg

Loven finder anvendelse på bedrifter med kvæg, der holdes med henblik på mælkeproduktion (malkekvæg) og på bedrifter med kalve og ungdyr, der er afkom af malkekvæg.

Der stilles krav til indretningen af stalde til malkekvæg. Desuden opstilles særlige regler i forbindelse med kælvning.

Loven indeholder regler om mulighed for undtagelse af visse bedrifter fra loven samt mulighed for at stille krav om uddannelse til personer, der foretager kloveftersyn, - behandling og -beskæring. Der kan udstedes påbud for overtrædelse af lovens bestemmelser.

Der vil derfor være kommunikation mellem bedriftsejere og Fødevarestyrelsen bl.a. i forbindelse med ansøgninger, udtalelser i forbindelse med udstedte påbud mv.

Til nr. 1

§ 34 a

Med forslaget til § 34 a, *stk. 1*, bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Fødevareministeriet om forhold omfattet af lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Loven administreres af Fødevarestyrelsen, og pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne og borgerne omfatter også kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive iværksat løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. til Fødevarestyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til styrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at meddelelser m.v. til eller fra Fødevarestyrelsen, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor meddelelsen m.v. er tilgængelig digitalt for modtageren, jf. det foreslåede *stk. 3*. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Af bekendtgørelsen, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med ministeriet om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Fødevarestyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen er det muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om, at visse grupper i en overgangsperiode ikke skal være omfattet af kravet om pligtsmæssig digital kommunikation.

Umiddelbart vurderes der ikke at blive behov for at fastsætte sådanne undtagelsesbestemmelser, i givet fald vil de få en begrænset rækkevidde. Det vil f.eks. være tilfældet for mindre grupper af virksomheder eller borgere, som ikke er i besiddelse af digitale kompetencer eller ikke tidligere har anvendt it, hverken i virksomheden eller privat, og som ikke har mulighed for at lade andre varetage den digitale kommunikation.

Herudover vil det være muligt for virksomheder eller borgere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet. Det kunne f.eks. være handicappede eller stærkt ordblinde, der ikke kan betjene en computer eller personer, som bor i dele af Danmark, hvor det ikke er teknisk muligt at koble sig på internettet.

Det forhold, at en virksomhed eller en borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde, kan ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anvende en computer på et bibliotek eller anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til *stk. 2* bemyndiges ministeren endvidere til at kunne fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation. Der kan i bekendtgørelsen specificeres krav om

anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater, herunder om brugen af digital signatur eller lignende.

Med *stk. 3* foreslås det fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, det vil sige modtageren af meddelelsen. Det vil som udgangspunkt være Fødevarestyrelsen, der er adressat for meddelelsen, og for de meddelelser styrelsen har sendt, den pågældende virksomhed, borger eller rådgiver, som meddelelsen er sendt til.

Meddelelsen anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, det vil sige fra det tidspunkt, adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Fødevarestyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

IT-problemer hos Fødevarestyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Fødevarestyrelsen. Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.1.1.

§ 34 b

Efter forslaget til *§ 34 b, stk. 1*, kan der fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, som ministeriet sender digitalt, skal være med eller uden underskrift, med maskinelt gengivet underskrift, digital signatur eller tilsvarende ud fra en vurdering af, hvad der vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt i den pågældende situation.

Efter forslaget kan afgørelser udstedes uden en personlig underskrift. Hjemlen kan endvidere anvendes på andre dokumenter, som Fødevarestyrelsen udsteder eksempelvis standardbreve i form af rykkerbreve og lignende.

Det er en forudsætning, at de hensyn, der ligger bag underskriftskravet, også tilgodeses i forhold til denne type af dokumenter, når de sendes elektronisk. Det vil sige, at de relevante teknologiske løsninger, der skal erstatte den personlige underskrift, skal tilgodeses de hensyn, der ligger bag underskriftskravet.

Der henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 34 b, stk. 2, skabes der hjemmel til at fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri som afsender.

Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som sendes digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

For en nærmere gennemgang af muligheden for at udstede dokumenter og træffe afgørelser alene på grundlag af elektronisk databehandling kan der ligeledes henvises til afsnit 5.1.2 i de almindelige bemærkninger.

§ 34 c

Bestemmelsen vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at virksomheder og borgere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i stk. 2, at der kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Det foreslås endvidere, at der kan fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter. Det kan f.eks. være aktuelt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at fremlægge originaldokumenter med originale underskrifter, eksempelvis for myndigheder i andre lande.

Til nr. 2

§ 36

Ved kongelig resolution af 14. december 2011 blev ressortansvaret for blandt andet dyreværnsloven overført fra justitsministeren til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. De hidtil gældende regler for behandlingen af klager er baseret på den tidligere ressortfordeling. Med den foreslåede affattelse af § 36 sker der en tilpasning til den ændrede ressortfordeling således, at bestemmelserne om klageadgang svarer til de tilsvarende bestemmelser i den øvrige lovgivning på Fødevareministeriets område. Ændringen medfører bl.a. at der fremover vil kunne remonstreres.

Med forslaget til stk. 1, får fødevareministeren hjemmel til at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser efter loven, om begrænsning af klageadgangen, herunder om afskæring af

klageadgangen, og om remonstration, dvs. at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selv om der er indgivet klage.

I den gældende § 36, stk. 1, er det fastsat, at afgørelser om påbud truffet af en myndighed under Fødevareministeriet kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter senest 4 uger efter meddelelsen om afgørelsen. Klagecentrets afgørelse er endelig, jf. § 9 b, stk. 5.

Det vil også fremover være Fødevareministeriets Klagecenter, der vil være klagemyndighed for afgørelser efter loven. Det er hensigten at fastsætte regler om, at Fødevareministeriets Klagecenters afgørelser ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Det er således ikke hensigten at ændre på to-instans princippet.

Klagefristen vil som hidtil blive fastsat til 4 uger, men Fødevareministeriets Klagecenter vil inden for 6 måneder fra afgørelsen kunne se bort fra fristoverskridelse, når den af særlige grunde er undskyldelig.

Med den foreslåede bestemmelse kan der fastsættes regler om krav til klagens form og indhold. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at klager skal indgives gennem den myndighed, som har truffet afgørelsen. Denne såkaldte "postkassemodel" indebærer, at myndigheden skal videresende klagen med myndighedens bemærkninger. Herved opnås en hurtigere og mere effektiv sagsgang. Postkassemodellen giver desuden mulighed for remonstration, dvs. myndigheden vil kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Hvis klager ikke får fuldt medhold, kan den nye afgørelse påklages til Fødevareministeriets Klagecenter.

Spørgsmålet om klagers opsættende virkning reguleres af de almindelige forvaltningsretlige regler. En klage vil som udgangspunkt ikke have opsættende virkning, men både den myndighed, som har truffet afgørelsen i første instans, og Fødevareministeriets Klagecenter kan tillægge en klage opsættende virkning, hvis klager anmoder om det, og formålet med den påklage afgørelse ikke derved forspildes.

I overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i Fødevareministeriets øvrige lovgivning foreslås der som *stk. 2* indsat hjemmel til at delegerer opgaver til statslige eller kommunale myndigheder uden for fødevareministerens ressort, og til i den forbindelse at fastsætte regler om klageadgang. Der er dog ingen aktuelle planer om at uddelegere opgaver, og hjemlen forventes således ikke for nærværende at blive udnyttet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 5.2.

Til § 17

Ikrafttræden m.v.

Det foreslås i § 17, *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2014.

I de bekendtgørelser, der udstedes i medfør af dette lovforslag, vil det blive fastsat, hvornår krav om obligatorisk digital kommunikation træder i kraft på de enkelte områder.

Samtidig foreslås det i § 17, *stk.* 2, at administrative forskrifter, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er udstedt i medfør af bestemmelser, som ændres eller ophæves ved dette lovforslag, forbliver i kraft, indtil de pågældende forskrifter erstattes af nye forskrifter udstedt i medfør af dette lovforslag.

Til § 18

Territorial gyldighed

Den foreslåede § 18 angiver lovforslagets territoriale gyldighedsområde. Afgrænsningen af de foreslåede ændrings territoriale gyldighed svarer til de pågældende loves territoriale gyldighed.

Udkast